

ВІСНИК

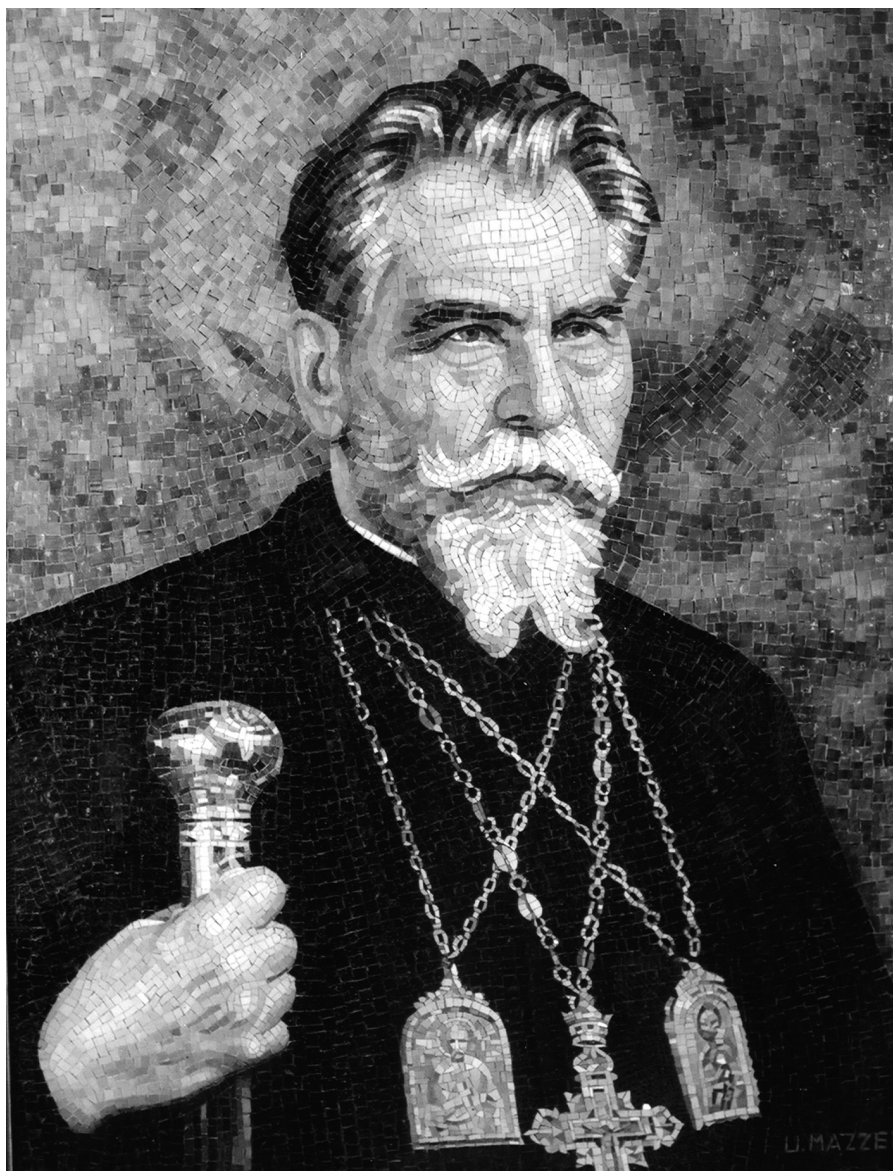
Місія "Постуляційний центр беатифікації й канонізації святих УГКЦ" №2. Лютий 2012 р.Б.

ВЕЛИКОГО БАЖАЙТЕ!

Μεγάλα αἰτεῖσθε!

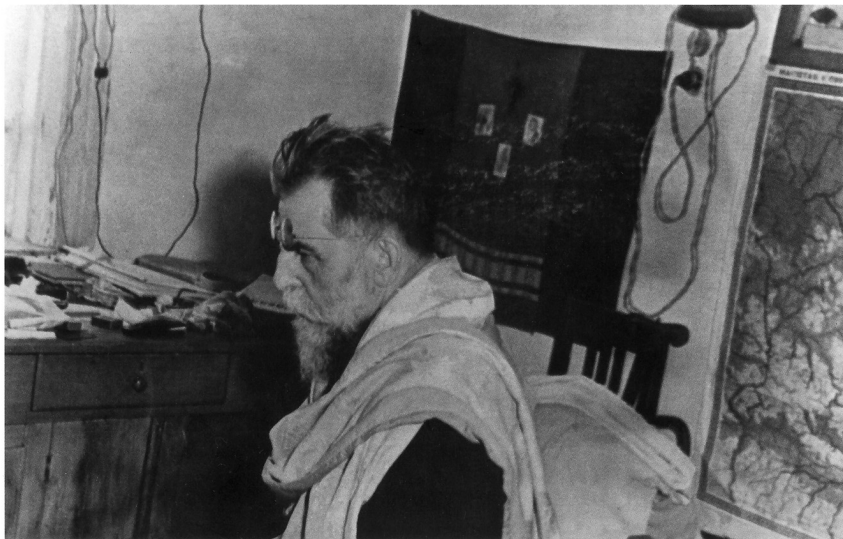
Так писав світлої пам'яті Слуга Божий митрополит Йосиф Сліпий, будучи в'язнем, перебуваючи у неймовірно важких умовах існування, в далекому від рідного краю місці. Що ми знаємо про цю знакову постать, яка була чітким послідовником митрополита Андрія Шептицького, яку, всупереч традиціям, вітали оплесками на II Ватиканському Соборі, якій, знову ж таки всупереч традиції, цілував руку Папа Іван Павло II.

Йосиф Сліпий-Коберницький-Дичковський народився 17 лютого 1892 р. в с. Заздрість на Тернопільщині. Він навчався у Тернопільській гімназії, у Львівській греко-католицькій духовній семінарії, в університетах у Львові, Інсбруку та Римі. Сліпий вільно володів грецькою, латинською, французькою, італійською, англійською та німецькою мовами. У таборах, де він пробув 18 років, вивчив російську. У двадцять шість років він здобув учений ступінь доктора богослов'я, а його праці з богослов'я та історії церкви склали 13 томів. У різні роки Йосиф Сліпий видавав у Львові журнали «Богословія», «Дзвони», «Нива», «Мета», був ректором Львівської семінарії та Богословської академії.

У двадцять п'ять років Сліпий був висвячений митрополитом Андреем Шептицьким на священника, наприкінці 1939 року – на архієпископа, а після смерті Шептицького у 1944 році він очолив Українську Греко-Католицьку Церкву. За три тижні до завершення Другої світової війни у Європі співробітники

радянської держбезпеки заарештували Сліпого разом з усіма єпископами церкви і вивезли його до Києва, де митрополит провів два роки у в'язниці. У Києві військовий суд звинуватив Сліпого у «ворожій діяльності проти УРСР та співпраці з німецько-фашистськими окупантами» і засудив на 8 ро-

Сліпий ЙИ в момент ареста

ків ув'язнення. Ось, як пізніше згадував глава Української Греко-Католицької Церкви Йосиф Сліпий про обставини свого арешту:

«11 квітня 1945 року настала хвиля арештів. Того вечора вийшов я на балкон подивитися на планету Марс, що був тоді найближче до Землі і найясніше світив. Нагло приїхало кілька канадців, повних війська. Заарештували мене, а водночас і інших єпископів та деяких священників. Найважча тюрма в совєтах була саме київська. Щоб видержати її, треба було великої ласки Божої, бо фізичної сили не було...».

Очевидно, влада сподівалася, що суворий присуд змусить Сліпого зламатися й піти на компроміс. Але цього не сталося. Згодом митрополит був засуджений ще тричі і загалом провів у мордовських і сибірських концтаборах та на засланні майже 18 років:

«Ув'язнення ніччю, тайні судилища, безконечні допити і підглядання, моральні і фізичні знущання й упокорення, катування, морення голодом; нечестиві слідчі і судді, а перед ними я, безборонний в'язень-

каторжник, «німий свідок церкви», що, знеможений, фізично і психічно вичерпаний, дає свідчення своїй рідній мовчазній і на смерть приреченій церкві... І в'язень-каторжник бачив, що і його шлях «на краю землі» кінчався приреченням на смерть!.. Силу на оцьому моему хресному шляху в'язня Христа ради давала мені свідомість, що цим шляхом іде зо мною також мое духовне стадо, мій рідний український народ, всі владики, священники, вірні, батьки і матері, малолітні діти, жертвенна молодь і безпомічні старці. Я не самотній».

Йосиф Сліпий не пішов до офіційної церкви, хоча йому пропонували високі посади – скажімо, Київську митрополичу кафедру. Він не зламався. Саме тому (**«Він не зламається!»**) назвав його своїм наступником митрополит УГКЦ Андрей Шептицький. Будучи в'язнем, кир Йосиф не тільки не зламався, він підтримував і вів свою паству, з далеких в'язничних таборів пишучи і закликаючи:

«Великого бажаєте!.. Одушевлятися великим, високим і мати заодно перед очима гідну мету – само собою підносить

людину; слушно говориться, що вона росте із своїми планами. Велике не затемнює погляду маловажними речами, але поширює його... Не кожний вродився генієм і не кожному дав Бог довершувати спасенні діла і повертати умовинами часу, немов коловоротом, але кожному дано бажати «великого», молити Бога про те, помагати посильно у великих духовних будовах, бо з дрібних цегол виростає гігант. Кожний може чинити добре, а в кожному доброму є і велике... Кожний людський чин – часовий і переминаючий, а Христова програма – це програма на вічність, яка підносить людину так високо, що вище ніхто вже її не може підняти... Держись вічного життя! Флп. 6, 12» 1957 рік, Маклаково, Красноярський край.

Митрополит не тільки словесно чи письмом заохочував своїх вірних, він також виконував свої пастирські обов'язки в тюремних обставинах, обводячи навколо пальця радянську цензуру. Так, в одному із листів, надісланому перед Великим Четвергом, коли за традицією глави Церков освячують мир, митрополит писав: **«Останнім часом я хворію, пришліть мені ліки, які готуються з таких-от олій»**. Далі йшов список латинною. Коли список розшифрували, виявилось, що це були інгредієнти мира. Ув'язнений Патріарх також просив надіслати йому білих сухариків і загорнути все в **«Арх.»** (тобто, служебник **«Архієратикон»**, де є молитва на освячення мира) .

Пізніше, після освячення мира, Патріарх Йосиф віднайшов дотепний спосіб переслати його віруючим. **«Не ті ліки, що треба, мені прислали, – писав він у наступному листі, – але**

щоб вони не зіпсувалися, висилаю їх назад».

1963 року, внаслідок складної гри за участю тодішнього радянського лідера Микити Хрущова, президента США Джона Кеннеді, папи Івана XXIII, Йосиф Сліпий опинився на свободі, але йому заборонили повертатися до України, а депортували до Італії. Хрущов вважав, що лама-ний майже двома десятиліттями каторги Сліпий у свої 70 з гаком років не становить небезпеки. Та Хрущов глибоко помилився.

В'язень сталінських таборів не приїхав на Захід спокійно вмирати. У Римі Йосиф Сліпий заснував Український Католицький Університет і монастир Отців Студитів та збудував собор Святої Софії. А ще тодішні соратники Сліпого згадують, як вони перешіптувалися між собою: владику здитинів, він вимагає купувати для семінарської бібліотеки по два примірники будь-якої, навіть дуже і дуже вузькофахової книги. Нащо? *«Один примірник залишиться тут, – суворо відказував Сліпий, – а інший вирушить в Україну».* Боже, в яку Україну? Туди Євангеліє не можна ввезти! Коли ж ці книжки знадобляться? *«Скоро, – гримав кардинал, – рушайте купувати!».*

Восени 1975 року Сліпий став першим патріархом Української Греко-Католицької Церкви. І хоча цей його сан не був визнаний Ватиканом (але не був і заперечений), сам патріарх на це не дуже зважав: у своєму поважному віці він подорожував світом, збирав гроші на церкву, гуртував навколо себе молодь, жваво цікавився усіма проблемами, якими жили українці і на Заході, і, звісно, у самій Україні.

Ось що говорить про нього директор інституту історії церк-

ви Українського католицького університету у Львові Олег Турій: *«Найважливіше значення цієї людини для Церкви полягало у його служінні як предстоятеля, як ієрарха цієї Церкви. Я наголошую на слові «служіння», тому що йому випала нелегка доля очолити Українську греко-католицьку церкву тоді, коли вже було зрозуміло, що радянська влада її збирається зліквідувати. Це служіння полягало, власне, в тому ранньохристиянському значенні: бути тим, який пильнує за тим, щоб не пропала віра, щоб не зникла Церква.*

Навіть знаходячись на засланнях в далеких красноярських краях, він тим не менше знаходив можливості, щоб підтримувати стосунки із тими, які залишилися непокірними, невідвладними новому режимові, він знаходив способи, щоб представити перед владою необхідність легалізації цієї Церкви.

Тобто це була людина, яка з повною свідомістю впродовж тих нелегких часів переслідувань, але також і впродовж того періоду, коли він опинився на вимушеній еміграції у Римі, залишався тим, ким він став, тобто ієрархом, пастирем своєї Церкви. Він був свідченням того, яким має бути єпископ у різних обставинах. Незалежно від того, як вони складаються».

Отож слова Андрея Шептицького виправдалися повною мірою: *«Цей не зламається».* Ані в'язниці й табори, ані щедрі посули Москви, ані люб'язність Ватикану, ані спокій життя в діаспорі, ані тягар віку, ані постійне оббріхування й поливання брудом з боку кремлівських писак – ніщо не могло звернути його зі шляху, який він вважав істинним. На своєму кардинальському гербі він написав *«Через тер-*

ни до зірок». А у заповіті (1984 рік!) просив перенести своє тіло з Риму і покласти його в крипті собору святого Юра біля слуги Божого Андрея Шептицького. 27 серпня 1992 р. (через 47 років) – його тлінні останки повернулися на рідну землю. Похований у крипті собору святого Юра у Львові. Але це тільки спершу, а потім, коли ствердиться вільна Україна, він заповідав поховати себе не у Львові, а в Києві, *«в підземеллях гробниці оновленого собору Святої Софії Київської. В підземеллях Київської тюрми мене довгими роками мучили, коли я був живим, у підземельній гробниці оновленого Собору Святої Софії Київської спокійно спочив би я, будучи плоттю вмерлим!»*

«Сидячи на санях на дорозі в далечинь...» молитву мовлю до нашої Небесної Заступниці і Приснодіви: Прийми під свій Могутній Покров нашу Українську Церкву і наш Український Нарід!

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога і Отця, і причастя Святого Духа нехай буде з усіма вами! Амінь!

+ Смирений Йосиф, Патріарх

О мій Боже! З глибини моєї душі віддаю поклін Твоїй безмежній величі. Дякую Тобі за ласки і дари, що ними Ти наділив Твого вірного слугу Патріарха Йосифа Сліпого. Прошу Тебе, прослав його також і на землі. Благаю Тебе – уділи мені в своєму Батьківському милосерді ласку (сказати намірення), про яку Тебе покірно молю.

КАЛЕНДАР ПАМ'ЯТНИХ ДАТ

2 лютого 1886	народився Слуга Божий о. Василь Лончина
2 лютого 1899	кир Андрея Шептицького іменовано на Станиславівського єпископа
5 лютого 1637	в Дермані відійшов у вічність митрополит Йосиф Веніамин Рутський
7 лютого 1957	на засланні, в Красноярську, помер блаженний о. д-р Петро Вергун
8 лютого 1931	відбулася хіротонія блаженного кир Миколая Чарнецького
9 лютого 1963	приїхав до Риму митрополит Йосиф Сліпий після 18-ти років поневіряння в радянських таборах ув'язнення
10 лютого 1963	митрополит Йосиф Сліпий зустрівся з Папою Іваном XXIII
12 лютого 1907	народився митрополит Володимир Стернюк у м. Пустомити, на Львівщині
13 лютого 1959	помер Слуга Божий о. Антоній Казновський
14 лютого 1908	папа Пій X іменував кир Андрея Шептицького Апостольським Адміністратором Кам'янець-Подільської єпархії
14 лютого 1952	помер Слуга Божий о. Михайло Осадца
17 лютого 1892	народився Слуга Божий патріарх Йосиф Сліпий у с. Заздрість на Тернопільщині
22 лютого 1965	папа Павло VI підніс до гідності кардинала митрополита Йосифа Сліпого
23 лютого 1911	народився Слуга Божий о. Йосиф Василь Завадяк
24 лютого 1907	народився блаженний о. Віталій Байрак
24 лютого 1921	о. Леоніда Фьодорова призначено Екзархом Російської ГКЦ
27 лютого 1980	загинули о. Анатолій та Ірина Гургули

Беатифікаційним процесом називається спеціальна канонічна процедура, основною метою якої є розслідування фактів із життя, діяльності та обставин смерті певного Слуги Божого. Важливим у ході проведення процесу є дослідження так званої «слави святості» кандидата, тобто феномена існуючої думки про особисту святість цієї людини.

Подяки за вислухані молитви й одержані ласки через заступництво новомучеників та ісповідників нашої Церкви, а також, якщо Вам відомо про життя і діяльність Слуг Божих про яких іде мова в нашому віснику, просимо надсилати інформацію на наступну адресу: пл. Соборна 3а, м. Львів 79008

Ми очікуємо Ваших листів, відомої лише Вам інформації. Ваші свідчення можуть спричинитися, великою мірою, до проголошення нових блаженних.

Місія "Постуляційний центр беатифікації й канонізації святих УГКЦ"

Пл. Соборна 3 а Львів, 79008 Тел.: +380 32 2354689, тел./факс: +380 32 2355967

Ел. пошта: postulacia@gmail.com

НАШІ РЕКВІЗИТИ У ГРИВНЯХ

Отримувач: Місія «Постуляційний Центр УГКЦ». Благодійна пожертва.

р/р 26002000687001 в ЛФ АК «Укрінбанк» м. Львів МФО 325826